

БИОЛОГИКА

РАЗНОВИДНОСТ

Дефиниција

Индикаторот покажува колку видови присутни во Република Македонија, а се оценети како глобално загрозени и/или заштитени со европските инструменти, (како што се директивите на ЕУ и Бернската конвенција) се заштитени на национално ниво.

Индикаторот во моментот ја претставува состојбата со број на ендемични и загрозени видови на национално ниво, определени во согласност со меѓународните документи и националното законодавство:

- Број на ендемични и загрозени диви растителни видови
- Број на ендемични и загрозени диви видови габи
- Број на ендемични и загрозени диви видови животни

Единици

- Број на видови

Релевантност за креирање на политиката

Листа на релевантни политички документи

Вториот национален еколошки акционен план во поглавјето за природа, ја нагласува целта на

воведувањето на интегрален систем за заштита на природата и биолошката разновидност, во согласност со стандардите на ЕУ и со меѓународните договори преку мерката за апликација на механизми за понатамошно спроведување на Националната стратегија за биолошка разновидност со Акционен план и Националната самооценка на капацитетите (НЦСА), Законот за заштита на природата и обезбедување соодветни услови за воспоставување на мрежата Натура 2000. Во него е предвидена акција за изготвување на национални црвени листи и Црвена книга на Република Македонија.

Националната стратегија за биолошка разновидност со Акциониот план дефинира интегриран пристап кон заштитата и одржливото користење на компонентите на биолошката разновидност. Акциониот план ги опишува конкретните акции што треба да се преземат за да се постигнат целите. Една од мерките во документот е заштита на видовите, преку повеќе акции за изготвување на национални црвени листи и Црвена книга на Република Македонија, заштита на мршојадците, заштита на ендемо-реликтен вид *Thymus oehmianus*.

Законска основа

Законот за заштита на природата пропишува изготвување национални црвени листи и Црвена книга на Република Македонија, како и прогласување на строго заштитени диви видови и заштитени диви видови со што тие се стекнуваат со статус на природно наследство.

Цели

Определување на степенот на загрозеност на одредени видови растенија, габи и животни присутни во Република Македонија, кои се од европско или светско значење и дефинирање мерки за нивна заштита и управување.

Клучно прашање за политиката

Колку видови од европско/светско значење се заштитени со национални инструменти?

Клучна порака

Богатството и хетерогеноста на видовите и екосистемите се основни обележја на биолошката разновидност во Република Македонија. Според расположливите сознанија, тоа богатство вклучува импозантна бројка од 17.604 видови од кои 976 видови се ендемити.

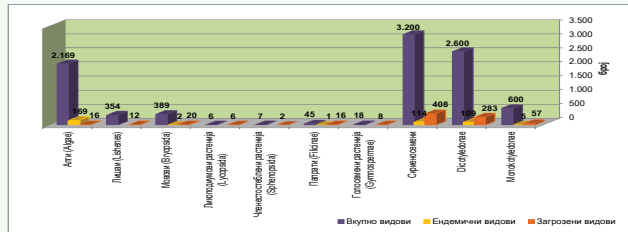
Бидејќи националните црвени листи на животни, растенија и габи се во фаза на изготвување, анализите на загрозените и заштитените диви видови се направени во согласност со меѓународните критериуми содржани во повеќе меѓународни документи од оваа област (конвенции, договори, Светска црвена листа, Европска црвена листа, ЕУ - директиви).

Така, во Светската црвена листа на IUCN вклучени се 72 таксона виши растенија од Република Македонија од кои 19 се локални ендемити.

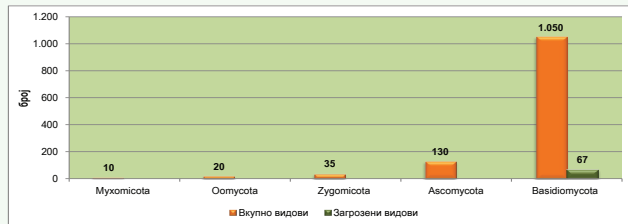
На анексите на Бернската конвенција се наведуваат 12 видови виши растенија.

Во Европската црвена листа на животни - 'рбетници вклучени се 113 видови од кои: 30 видови риби, 66 видови птици, 16 видови цицачи и 1 вид од влечугите. Од вкупно 20 ендемични видови риби од Република Македонија, 17 видови се вклучени во категоријата на глобално загрозени видови. Вкупниот број на идентификувани „Емералд“ видови (во согласност со Резолуцијата бр.6 од Бернската конвенција) на територијата на Република Македонија изнесува 165 видови.

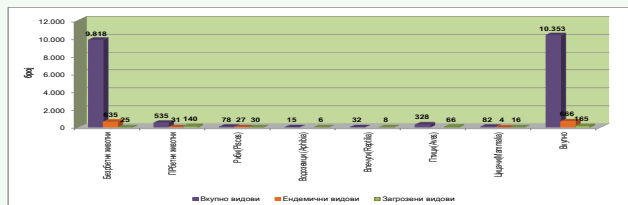
Слика 1. Број на ендемични и загрозени диви растителни видови

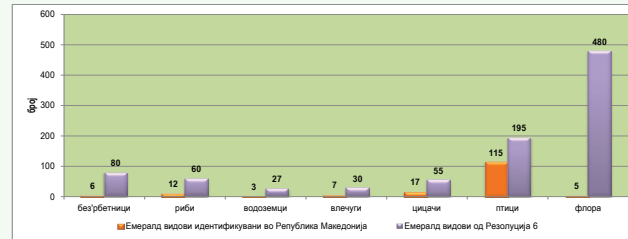
Слика 2. Број на загрозени видови габри

Слика 3. Број на ендемични и загрозени видови животни

Слика 4. Број на Емералд видови

Оценка

Флората на Република Македонија е мошне богата и разновидна и претставена е со 4.028 видови од кои 2.169 алги, 354 видови лишаи и 3.674 видови растенија. Рецентната флора на вишите растенија претставува мозаик од најразлични флорни елементи (терциерни реликти, медитерански, грчко-малоазиски, илирски, кавкаски, средноевропски, скардо-пиндски, евроазиски, аркто-алпски, космополити) од кои 228 видови се ендемити (балкански, јужнобалкански, македонски). Најголем број ендемични растителни видови (114) се регистрирани кај скриеносемените растенија.

Национална црвена листа на загрозени диви растителни видови е во фаза на изготвување. Бројната застапеност на загрозените диви растителни видови е прикажана во табела 1. Оценката на загрозеност на видовите

по таксономски групи е извршена во согласност со меѓународните критериуми содржани во повеќе меѓународни документи (конвенции, договори, Светска црвена листа, Европска црвена листа, ЕУ - директиви).

Светската црвена листа на IUCN содржи 72 таксона од Република Македонија од кои 19 видови се локални ендемити. На прилозите на Бернската конвенција се застапени 12 растителни видови чиј ареал на распространетост се наоѓа и на територијата на Република Македонија.

Габите претставуваат многу хетерогена група на организми, така што досегашните истражувања, главно, се насочени кон типовите Ascomycota и Basidiomycota, додека останатите се слабо проучени. Вкупниот број на проучени-регистралирани самоникни габи на територијата на Република Македонија изнесува 1.245 видови. Најголем дел припаѓаат на типовите Mucoromycota (10), Oomycota (20), Zygomycota (35), Ascomycota (130) и Basidiomycota (1.050).

Во прелиминарната Национална црвена листа на загроени видови габи вклучени се 67 видови кои припаѓаат на типот Basidiomycota.

Основно обележје на фаунистичкиот диверзитет е

високиот степен на таксономска разновидност, кој е претставен со 10.354 видови и 228 подвидови или вкупно 10.582 таксони.

Групата на безрбетните животни е претставена со 9.819 видови од кои 635 се ендемити. Но сепак не се завршени деталните анализи на загроеност на видовите по таксономски групи, па затоа прелиминарно се наведуваат само 25 безрбетни животински видови.

Групата на рбетни диви животини е претставена со 535 видови од кои 31 вид се ендемити. Класата на риби опфаќа 78 видови од кои 27 вида се ендемити (34.5%). Кај класите на водоземци, влечуги и птици не се регистрирани ендемити, а кај класата на цицачи регистрирани се 4 ендемити. Исто така по однос на степенот на загроеност на популациите кај рбетните животни кај класата на рибите издвоени се 17 видови кои се вклучени во категоријата на глобално загроени видови.

Посебно е значајно што кај фауната на рбетните животни 113 видови кои се вклучени во Европската црвена листа и тоа: 30 видови риби, 66 видови птици, 16 видови цицачи и 1 вид од влечугите. Национална црвена листа на загроени видови фауна е во постапка на изготвување.

Во видовиот диверзитет посебно значење имаат идентификуваните „Емералд“ видови. Имено, идентификувани се вкупно 165 видови од кои: 6 видови без’рбетни животни, 154 видови ’рбетни животни (12 видови риби, 3 вида водоземци, 7 видови влечуги, 115 видови птици и 17 видови цицачи) и 5 видови растенија.

Спецификација за податоците

Име на индикаторот	Извор	Обврска за известување
Загрозени и заштитени видови	<ul style="list-style-type: none"> – Студија за состојбата со биолошката разновидност во Република Македонија – Стратегија и акционен план за заштита на биолошката разновидност во РМ – Анализа и валоризација на видовиот диверзитет во Република Македонија 	<ul style="list-style-type: none"> – Секретаријат на CBD – Секретаријат BC/CE

Опфат на податоци:

Табела 1: Број на ендемични и загрозени диви растителни видови

	Вкупно видови	Ендемични видови	Загрозени видови
Алги (Algae)	2.169	169	16
Лишаи (Lichenes)	354	-	12
Мовови (Bryopsida)	389	2	20
Ликоподиумови растенија (Lycopsida)	6	-	6
Членестостеблени растенија (Sphenopsida)	7	-	2
Папрати (Filicinae)	45	1	16
Голосемени растенија (Gymnospermae)	18	-	8
Скриеносемени растенија	3.200	114	408
Dicotyledonae	2.600	109	283
Monokotyledonae	600	5	57
Вкупно.	4.028	286	468

Табела 2: Број на загрозени видови габи

	Вкупно видови	Загрозени видови
Мухомикота	10	
Оомикота	20	
Зигомикота	35	
Аскомикота	130	
Басидиомикота	1.050	67
Вкупно:	1.245	67

Табела 3: Број на ендемични и загрозени животински видови

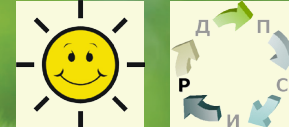
Таксономска група	Број на популации	Ендемични видови	Загрозени видови
Без’рбетни животни	9.818	635	25
’Рбетни животни	535	31	140
Риби (Pisces)	78	27	30
Водоземци (Aphibia)	15	-	6
Влечуги (Reptilia)	32	-	8
Птици (Aves)	328	-	66
Цицачи (Mammalia)	82	4	16
Вкупно:	10.354	666	165

Табела 4: Број на Емералд видови идентификувани во Република Македонија

	без’рбетни	риби	водоземци	влечуги	цицачи	птици	флора
Емералд видови идентификувани во Република Македонија	6	12	3	7	17	115	5
Емералд видови од Резолуција 6	80	60	27	30	55	195	480

Општи мета-податоци

Ознака	Име на индикаторот	Усогласеност со CSI/EEA или други индикатори		Класификација по ДПСИР	Тип	Поврзаност со област	Фреквенција на публикување
МК НИ 007	Загрозени и заштитени видови	CSI 007	Threatened and protected species	С/И		биолошка разновидност	5 - годишно

Дефиниција

Индикаторот го прикажува процентот на вкупната прогласена област во една земја, која е заштитена врз основа на национални инструменти, во согласност со директивите на ЕУ за птици и живеалишта (Натура 2000 подрачја), односно во согласност со Бернската конвенција (Емералд подрачја), и други меѓународни договори.

- Вкупна (кумулативна) површина на прогласени подрачја заштитени според националните инструменти, според директивите на ЕУ за птици или за живеалишта и според меѓународните договори, во текот на времето.

Индикаторот, исто така, е разложен така што ги прикажува различните трендови во бројот и површината во km² прогласени според националното законодавство и според меѓународни договори и иницијативи:

- Број и површина на заштитени подрачја во согласност со националната категоризација;
- Процентуална застапеност на поединечни национални категории заштитени подрачја од вкупната заштитена површина;
- Промени, во текот на времето, во кумулативната површина на Емералд подрачјата (прогласени според Бернската конвенција);

- Меѓународни инструменти.

Единици

- Број на подрачја, ha, km² и %.

Релевантност за креирање на политиката

Листа на релевантни политички документи

Просторниот план на Република Македонија

Вториот национален еколошки акционен план во поглавјето за природа, исто така, ја нагласува целта на воведувањето на интегрален систем за заштита на природата и биолошката разновидност, во согласност со стандардите на ЕУ и со меѓународните договори, преку мерката за апликација на механизми за понатамошно спроведување на Националната стратегија за биолошка разновидност со Акционен план и Националната самооценка на капацитетите (НЦСА), Законот за заштита на природата и обезбедување соодветни услови за воспоставување на мрежата Натура 2000.

Националната стратегија за биолошка разновидност со Акционен план, усвоена од Владата, во 2004 година, дефинира интегриран пристап кон заштитата и

одржливото користење на компонентите на биолошката разновидност. Една од предвидените мерки во Вториот Акционен план (2009-2014) е проширувањето на системот на заштитените подрачја, преку повеќе акции за прогласување на различни категории на нови заштитени подрачја, како и подготвување на предлози за номинирање нови подрачја на Светската рамсар листа и Листата на светско наследство УНЕСКО.

Законска основа

Законот за заштита на природата (усвоен во 2004 година) со измените донесени во 2006, 2007, 2010, 2011, пропишува воведување на систем на заштитени подрачја со цел да се заштити биолошката разновидност во рамките на природната средина, процесите во природата, како и абиотичките карактеристики и биолошката разновидност на подрачјето. Во Законот, усвоена е нова категоризација на заштитените подрачја која е во согласност со моделот на Светската унија за зачувување на природата (IUCN), воспоставени се 6 категории на заштитено природно наследство. Законот пропишува обврска во рок од 6 години, сите заштитени подрачја (прогласени пред 2004 година) повторно да се евалуираат и да се прогласат согласно новата категоризација. Овие подрачја се предвидени во

Просторниот План на Република Македонија за период до 2020 година.

Цели

Во согласност со Просторниот план на Републиката, Просторните планови на регионите и Националната стратегија за биолошка разновидност за периодот од 2015 до 2020 година, предвидено е зголемување на вкупната површина на заштитени подрачја до околу 12% во споредба со територијата на Република Македонија.

Идентификуваните 35 подрачја од Националната Емералд мрежа ќе се користат за креирање Натура 2000 мрежа, затоа е неопходно зајакнување на капацитетите на државно и локално ниво за стартување со процесот на идентификација на подрачјата во Натура 2000 согласно со Директивите на ЕУ за диви птици и за живеалишта.

Клучно прашање за креирање на политиката

Каков е прогресот во прогласувањето на подрачјата (km², %) според националното законодавство, директивите на ЕУ и меѓународните договори?

Клучна порака

Почнувајќи од 1948 година, кога беше прогласен првиот Национален парк - Пелистер во Република Македонија, бројот и вкупната површина на различни категории на заштитени подрачја, на национално ниво, бележат постојан раст.

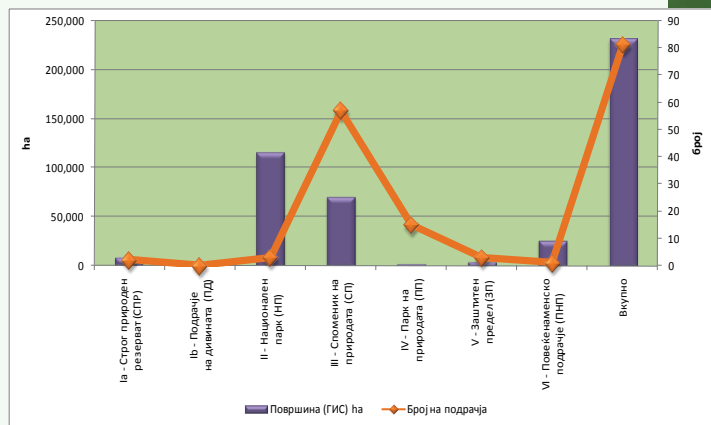
Заради новата категоризација на заштитени подрачја воспоставени во Закон за заштита на природата, усогласена со категоризацијата на IUCN, во моментот, системот на заштитени подрачја е во преодна состојба и вклучува заштитени подрачја како според старата, така и според новата категоризација. Направената анализа (во однос на бројот и површината) ги вклучува сите заштитени подрачја во Република Македонија прогласени како според новата категоризација, така и според старата. Притоа, подрачјата прогласени според старата категоризација се обработени според соодветната/кореспондна категорија од IUCN. Анализата на површината која ја зафаќаат заштитените подрачја е направена со исцртување на границите на подрачјата во ГИС.

Во моментот мрежата на заштитени подрачја вклучува вкупно 81 подрачје кои зафаќаат површина 232.496,08 ха или околу 9,05% од територијата на Република

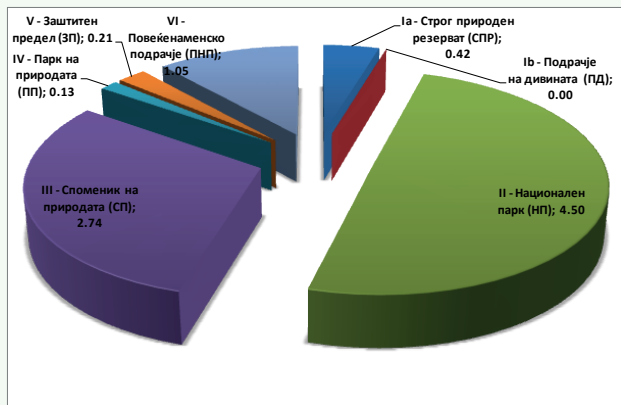
Македонија. Најголем процент отпаѓа на националните паркови и спомениците на природата.

Во Националната Емералд мрежа на подрачја од посебен интерес за зачувување од Македонија се идентификувани 35 локалитети кои зафаќаат површина од 752.223 ха или 29% од нејзината територија.

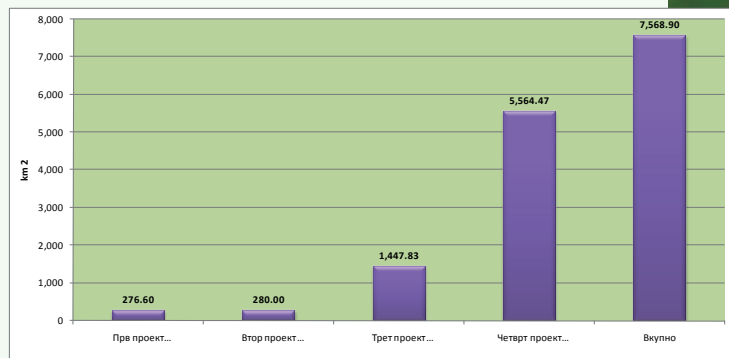
Слика 1. Број и површина на заштитени подрачја во согласност со националната категоризација

Слика 2. Процентуална застапеност на поединечни национални категории заштитени подрачја од вкупната територија на Република Македонија

Слика 3. Површина на идентификуваните Емералд подрачја

Оценка

1. Заштитени подрачја на Национално ниво

Во периодот од 1948 до 1960 година во Македонија се заштитени 11 подрачја и објекти како природни реткости врз основа на тогаш важечкиот Закон за заштита на спомениците на културата и природните реткости, со вкупна површина од 131.599 (5,11% од територијата на државата). Со Законот за заштита на природните реткости, донесен во 1960 година и со неговите измени и дополнувања извршени во 1965 и 1973 година,

заштитени се уште 58 објекти, така што вкупниот број на заштитени подрачја и објекти изнесуваше 69 објекти кои зафаќаа површина од околу 7,16% од територијата на Република Македонија.

Со донесување на Законот за заштита на природата во 2004 година, усвоена е нова категоризација на заштитените подрачја која е во согласност со моделот на Светската унија за зачувување на природата (IUCN), со што е овозможено вклучување на националните заштитени подрачја во светската мрежа на заштитени подрачја. Законот пропишува обврска во рок од 6 години, сите заштитени подрачја повторно да се евалуираат и да се прогласат согласно новата категоризација. Заради моменталната преодна состојба на мрежата на заштитени подрачја (подрачја прогласени според старата категоризација, подрачја прогласени според новата категоризација, повторно прогласени подрачја) направената анализа (во однос на бројот и површината која ја зафаќаат) ги вклучува сите заштитени подрачја во Република Македонија прогласени како според старата, така и според новата категоризација. Притоа, подрачјата прогласени според старата категоризација се обработени според соодветната/кореспондна категорија од IUCN. Анализата на површината која ја зафаќаат заштитените подрачја беше направена со

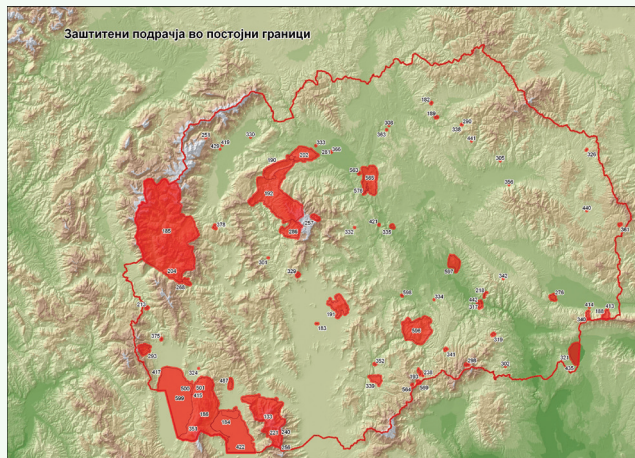
исцртување на гранците на подрачјата во ГИС (согласно податоците кои се дадени во актите за прогласување или повторно прогласување на заштитените подрачја, Просторниот план на Република Македонија, а онаму каде недостасуваа доволно прецизни податоци во Просторниот план, површината на заштитените подрачја беше исцртана согласно експертското мислење).¹

Така, во моментов мрежата на заштитени подрачја вклучува вкупно 81 подрачје, чија вкупна површина изнесува 232.496,08 ha или околу 9,05% од територијата на Македонија.

Најголем дел припаѓа на националните паркови со околу 4,5%, потоа се спомениците на природа со околу 2,74% и повеќенаменското подрачје Јасен околу 1,05% од националната територија.

¹ Анализата на бројот и површината на заштитените подрачја, односно исцртувањето на гранците во ГИС е направено во текот на 2010-2011 година, рамките на проектот на УНДП и ГЕФ „Зажакнување на еколошката, институционалната и финансиската одржливост на системот на заштитени подрачја во Република Македонија“.

Карта 1. Национални заштитени подрачја

2. Заштитени подрачја со меѓународно признат статус

- Споменик на природата „Охридско Езеро“ - Светско природно наследство (UNESCO);
- Споменик на природата „Преспанско Езеро“ - Рамсарско место (1995);
- Споменик на природата „Дојранско Езеро“ - Рамсарско место (2008)

- Споменик на природата „Маркови Кули“ – Светско природно наследство (Прелиминарна листа на UNESCO); и
- Споменик на природата „Слатински Извор“ - Светско природно наследство (Прелиминарна листа на UNESCO).

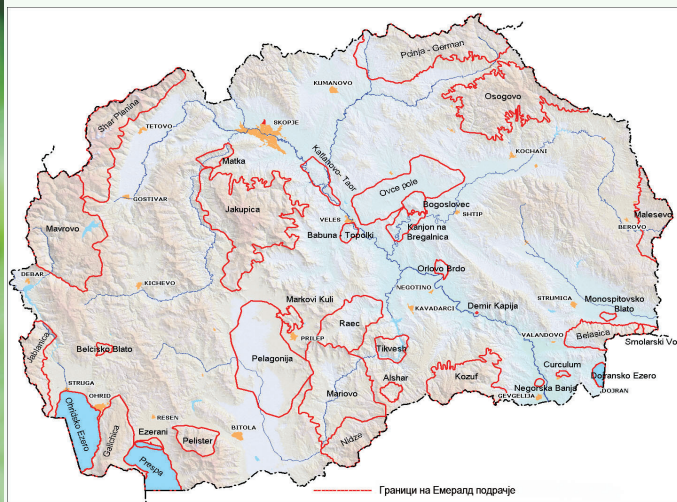
3. Емералд мрежа

Во периодот од 2002 до 2008 година година во Република Македонија беше спроведен процес (во 4 фази) на идентификација на подрачја од посебен интерес за зачувување (ASCI) и воспоставување на Емералд мрежата. Оваа мрежа се воспоставува на територијата на земјите-членки на Бернската конвенција и претставува значајна подготвителна активност на земјите- кандидати за членство во ЕУ за имплементација на обврските од Директивите на ЕУ за дивни птици и живеалишта односно помошна алатка во процесот за воспоставување на европската кохерентна еколошка мрежа Натура 2000.

Во Националната Емералд мрежа идентификувани се 35 локалитети. Со првиот проект реализиран во 2002-2003 година, идентификувани се 3 подрачја: СПР Езерани, НП Галичица и СП Дојранско Езеро, со вкупна површина 27.660 ha (3,6%). Во 2004 година реализиран е втор проект, при што идентификувани се уште 3 подрачја: СПР Тиквеш, НП Пелистер, СП Демир Капија,

со вкупна површина 28.000 ha (3,8%). Со третиот проект реализиран во 2005-2006 година, идентификувани се 10 подрачја со вкупна површина 144.783 ha (19,1%), додека со четвртиот проект (реализиран во 2008 година), идентификувани се уште 19 подрачја со вкупна површина 556.447 ha (73,5%). Со тоа, Националната Емералд мрежа на Република Македонија опфаќа 35 подрачја кои зафаќаат површина од 752.223 ha или околу 29% од нејзината територија.

Карта 2. Национална Емералд мрежа на Република Македонија

Методологија

- Методологија за пресметка на индикаторот

Постапката за идентификација и прогласување на различните категории на заштитени подрачја е заснована на Законот за заштита на природата, директивите на ЕУ и одредбите од меѓународните договори.

Спецификација за податоците

Име на индикаторот	Извор	Обврска за известување
Заштитени подрачја	<ul style="list-style-type: none"> – CDDA – Емералд база на податоци 	<ul style="list-style-type: none"> – Годишно до Европската агенција за животна средина – Годишно до Секретаријатот на Бернската конвенција при Советот на Европа

Опфат на податоци :

Табела 1: Број, површина и процентуална застапеност на заштитени подрачја (согласно со националната категоризација)

Категорија	Број на подрачја	Површина (ГИС) ха	% од територијата на РМ
Ia - Строг природен резерват (СПР)	2	10,673.20	0,42
Ib - Подрачје на дивината (ПД)	0	0	0
II - Национален парк (НП)	3	115.713,2	4,50
III - Споменик на природата (СП)	57	70.424	2,74
IV - Парк на природата (ПП)	15	3,375,53	0,13
V - Заштитен предел (ЗП)	3	5.387,12	0,21
VI - Повеќенаменско подрачје (ПНП)	1	26.923,03	1,05
Вкупно	81	232,496.08	9,04

Табела 2: Промени, во текот на времето, во бројот и површината на Емералд подрачјата

	2002-2003	2004	2005-2006	2008	Вкупно
Број на подрачја	3	3	10	19	35
Површина (km ²)	276,60	280	1 447,83	5 564,47	7 568,9
% од вкупните Емералд подрачја	3,6	3,8	19,1	73,5	100

Општи мета-податоци

Ознака	Име на индикаторот	Усогласеност со CSI/EEA или други индикатори		Класификација по ДПСИР	Тип	Поврзаност со област	Фреквенција на публикување
		CSI 008	Designated areas				
MK NI 008	Заштитени области	CSI 008	Designated areas	P	A	<ul style="list-style-type: none"> – биолошка разновидност – природа – политики 	годишно

Дефиниција

Индикаторот ќе го покажува трендот на бројноста и дистрибуцијата на одбрани видови или групи на видови на национално ниво, како релативна оценка во однос на иницијалната година на отпочнување на мониторингот

Во моментот, групи на видови што се земаат предвид се птиците.

Индикаторот ќе го прикажува трендот на обичните видови птици (во развој) и трендот на некои избрани видови грабливи птици.

Единици

Број на видови, проценет број на единки за некои видови.

Релевантност за креирање на политиката

Листа на релевантни политички документи

Вториот национален еколошки акционен план во поглавјето за природа, ја нагласува целта за воведување интегрален систем за заштита на природата и биодиверзитетот, во согласност со стандардите на ЕУ и меѓународните договори. Една од предвидените акции

за постигнување на целта е изработување национална програма за мониторинг на компонентите на биолошката разновидност и развивање национални индикатори за биодиверзитет.

Националната стратегија за биолошка разновидност со Акционен план, дефинира интегриран пристап кон заштитата и одржливото користење на компонентите на биолошката разновидност. Акциониот план ги опишува конкретните акции што треба да се преземат за да се постигнат целите. Во стратешката определба „Истражување и мониторинг“, вклучена е акција за развој на национални индикатори за биодиверзитет (Д.1.11).

Законска основа

Законот за заштита на природата пропишува организирање мониторинг на состојбата на природата. Методологијата за мониторинг треба да се пропише со подзаконски акт. Мониторингот на состојбата на природата се спроведува преку: мерење, следење, оценка и контрола на состојбата на видовите, нивните живеалишта, типовите живеалишта, еколошки значајните подрачја, екосистемите, пределските типови, следење и оценка на геолошките вредности и следење на состојбата со природното наследство.

Цели

Изнаоѓање на трендот на популациите за избрани видови птици и идентификување на причините кои водат кон намалување на бројноста на истите и развој и спроведување на мерки за запирање на негативниот тренд (придонес кон постигнување на Целта 2020 за спречување/намалување на загубата на биодиверзитетот до 2020 година).

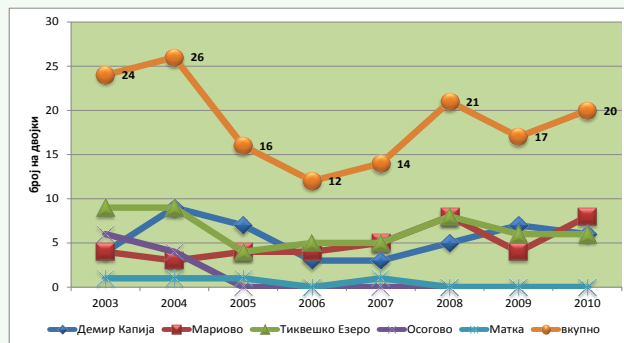
Клучно прашање за креирање на политиката

Каков е трендот на популациите на избрани видови птици и кои се причините кои водат кон намалување на бројноста на истите?

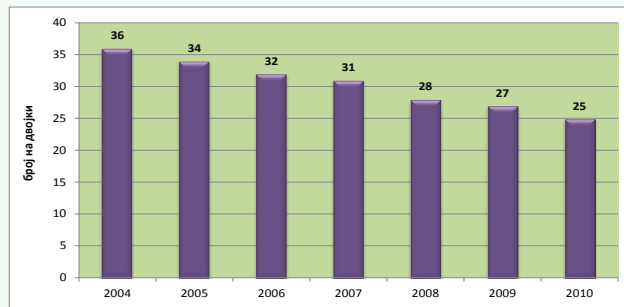
Клучна порака

Според расположивите податоци се забележува тренд на намалување на бројноста на популациите.

Слика 1. Движење на бројноста на белоглавиот мршојадец во Македонија (по колонии)

Слика 2. Движење на бројноста на египетските мршојадци (во двојки) во Македонија

Оценка

Богатството и хетерогеноста на видовите и екосистемите се основни обележја на биолошката разновидност во Република Македонија. Според расположливите сознанија, тоа богатство вклучува импозантна бројка од 17.604 видови од кои над 976 видови се ендемити. Според анализите на богатството на биодиверзитетот на земјите во европскиот континент, Република Македонија се наоѓа на самиот врв на листата на држави познати како „European Hotspot».

Орнитофауната на Република Македонија е претставена со 338 таксони (309 видови и 19 подвидови) птици.

На Европската црвена листа вклучени се 66 вида птици кои се среќаваат во Македонија. Исто така, идентификувани се 115 „Емералд“ видови птици (согласно Резолуцијата бр. 6 од Бернската конвенција) кои се присутни во Македонија.

Во периодот од јануари 2003 година до октомври 2010 година, во рамките на Проектот за заштита на мршојадците, се врши мониторинг на популациите на два вида птици грабливки: белоглавиот и египетскиот мршојадец, а пропатно се следи и популацијата на царскиот орел (постојат и постари податоци кои се

однесуваат на споменатите видови, како и на златниот орел, медитеранскиот сокол и лисестиот глувчар, сепак потребно е истите да се ажурираат и повторно да се анализираат).

Проектот за мониторинг на обичните видови птици започна со реализација во 2007 година, и во изминатиов период од четири години добиени се податоци за трендот кај популациите на некои индикативни видови птици.

Методологија

■ Методологија за пресметка на индикаторот

По случаен избор се избрани пробни квадранти (10 - 15) со површина од 1km² на кои е извршено пребројување на обичните видови птици, според методата на линиски трансект. Пребројувањето се вршеше во периодот на гнездење (од 15 април до 15 јуни), со интензитет од две пребројувања годишно. Податоците се статистички обработени со што е утврден трендот на популациите на видовите на национално ниво.

За грабливите птици предвиден е целосен цензус на двојките во гнездото и одредување на нивниот успех во гнездото.

■ Извор за користената методологија

Применета е методологијата која ја користи организацијата British Trust for Ornithology при спроведување на цензусот на птиците во гнездата на територијата на Обединетото Кралство.

Индикаторот ја претставува процената на големините на популациите (во парови) на белоглавиот и египетскиот мршојадец во Македонија, врз база на детален мониторинг на гнездечките локалитети на двата вида на целата територија на Македонија.

Спецификација за податоците

Име на индикаторо	Извор	Обврска за известување
Разновидност на видови	<ul style="list-style-type: none">– Grubac, B. & Velevski, M. (2004 -2010): Survey and monitoring of the status, breeding success and threats to the Egyptian Vulture in Macedonia- Report to BVCF/FZS.– Grubac B., Velevski M., Lisicanec T., Lisicanec E., Rolevski, D.& Andevski, J. (2007): Decrease of population size of the Griffon vulture <i>Gyps fulvus</i> in Macedonia and assessment of conservation measures. III Congress of Ecologists of Republic of Macedonia, 06-09.10.2007, Struga. Abstract Book, 101-102. Macedonian Ecological Society.– Македонско еколошко друштво– Фонд за дивата флора и фауна	

Опфат на податоци:

Табела 1. Движење на бројноста на белоглавиот мршојадец во Македонија (по колонии)

Белоглав мршојадец - двојки						
	Демир Капија	Мариово	Тиквешко Езеро	Осогово	Матка	вкупно
2003	4	4	9	6	1	24
2004	9	3	9	4	1	26
2005	7	4	4	0	1	16
2006	3	4	5	0	0	12
2007	3	5	5	0	1	14
2008	5	8	8	0	0	21
2009	7	4	6	0	0	17
2010	6	8	6	0	0	20

Табела 2. Движење на бројноста на египетските мршојадци (во двојки) во Македонија

Египетски мршојадец	
година	двојки
2004	36
2005	34
2006	32
2007	31
2008	28
2009	27
2010	25

Општи мета-податоци

Ознака	Име на индикаторот	Усогласеност со CSI EEA или други индикатори		Класификација по ДПСИР	Тип	Поврзаност со област	Фреквенција на публикување
МКНИ 009	Разновидност на видови	CSI 009	Species diversity	C		биолошка разновидност	